

Krievijas stratēģiskās mācības «Zapad-2025»

Krievija stratēģiskās mācības katru gadu rīko citā stratēģiskajā virzienā, tādējādi mācības «Zapad» Krievijas rietumu daļā parasti notiek reizi četros gados. Atšķirībā no citu gadu stratēģiskajām mācībām («Vostok», «Centr» un «Kavkaz») «Zapad» nozīmīga daļa notiek sadarbībā ar Baltkrievijas bruņotajiem spēkiem.

Krievijai kopš tās iebrukuma Ukrainā ir ierobežoti resursi stratēģisko mācību rīkošanai. 2022. gadā tā vēl spēja organizēt mācības «Vostok-2022», taču 2023. gadā nenotika ne ierastajam apmācību ciklam atbilstošās «Centr-2023», ne ārpuskārtas izsludinātās mācības «Zapad-2023». 2024. gadā norisinājās uz jūras spēku darbību orientētās mācības «Okean-2024», kurās sauszemes spēku iesaiste bija minimāla.

Stratēģiskās mācības tiek organizētas ar mērķi pārbaudīt bruņoto spēku spējas veikt stratēģiska līmeņa militārās operācijas, pārbaudīt to komandvadības sistēmu, kā arī izmēģināt jaunus ieročus un darbības taktiskos elementus. Šogad viens no Krievijas stratēģisko mācību mērķiem ir demonstrēt, ka ne visi tās spēki ir iesaistīti karā pret Ukrainu un ka Maskava arī pašreizējos apstākļos spēj organizēt ierastās militārās aktivitātes.

Stratēģisko mācību aizsegā ir iespējams veidot karaspēka grupējumus, ko izmantot reālam uzbrukumam, taču līdz šim mācību gaita nelielina, ka «Zapad-2025» aizsegā tāds tiktu gatavots.

31AUG-06SEP Baltkrievijā Vitebskas apgabalā notika Kolektīvās drošības līguma organizācijas (KDLO) Kolektīvo operatīvās reaģēšanas spēku kopīgās mācības «Bojevoje bratstvo-2025». Mācībās iesaistīti Baltkrievijas, Kazahstānas, Kirgizstānas, Krievijas un Tadžikistānas karavīri.

31AUG KDLO Apvienotā štāba priekšnieks Krievijas Bruņoto spēku ģenerālpulkvedis Andrejs Serdjukovs norādīja, ka mācību nodoms ir cieši saistīts ar Krievijas un Baltkrievijas ieplānotajām stratēģiskajām mācībām «Zapad-2025».

Mācībās imitēta krīzes situācija, kuras risināšanai izmantoti KDLO spēki. Uzdevumu izpildē Krievija izmantoja karā pret Ukrainu gūto pieredzi. Sevišķa uzmanība pievērsta dažāda veida bezpilota gaisa kuģu sistēmu izmantošanai, tajā skaitā triecienu veikšanai, karavīru apgādei uzdevumu izpildes rajonos un izlūkošanai.

Oficiālajos paziņojumos tiek pausts, ka mācības «Zapad-2025» notiks Baltkrievijā, bet faktiski tās norisināsies arī dažādos poligonos visā Krievijas rietumu daļā, ieskaitot Arktiku un Kaļiņingradas apgabalu.

Oficiāli izziņots, ka mācības «Zapad-2025» notiks 12-16SEP, bet faktiski to pasākumi notiek jau kopš šī gada jūlija, un mācības, visticamāk, noslēgsies ar stratēģisko kodolspēku mācībām oktobrī vai novembrī.

Baltkrievijā aizvadītās KDLO mācības ir daļa no Krievijas stratēģiskajām mācībām. Tas ir veids, kā Maskavas partnervalstis tiek iesaistītas stratēģiskajās mācībās, lai demonstrētu vienotību. Tādējādi var apgalvot, ka «Zapad» aktīvā fāze ir sākusies jau septembra sākumā.

«Zapad» mācību scenārijs paredz karadarbību Rietumu stratēģiskajā virzienā. Atbilstoši tam, pēc nedraudzīgo valstu uzbrukuma Krievija un Baltkrievija kopīgi veic aizsardzību, pārgrupējas un veic pretuzbrukumu. Mācību elementu secība reālajā darbībā var tikt izspēlēta otrādi – vispirms uzbrukums, tad aizsardzība.

Mācības noslēdzas ar imitētu kodoltriecienu, kas nav oficiāla stratēģisko mācību sastāvdaļa. Tīcams, ka kodoltrieciens mācību scenārijā notiek ar mērķi atturēt okupēto valstu sabiedrotos no militārās palīdzības sniegšanas.

31AUG-06SEP
KDLO mācības
Baltkrievijā

12-16SEP
«Zapad-2025»
aktīvā fāze

Stratēģisko
kodolspēku
mācības

Nozīmīgas informācijas un psiholoģisko operāciju aktivitātes pret Latviju «Zapad-2025» kontekstā nav novērotas, vienlaikus Kremļa kontrolētie aktori ikdienā turpina veikt rutīnas informācijas ietekmes pasākumus, galvenokārt izplatot prokremlisku propagandu.

Pēdējo divu mēnešu laikā Kremļa kontrolētajā informācijas telpā pastiprināti tiek vēstīts, ka «Zapad-2025» ir aizsardzības mācības, savukārt NATO militārās mācības Polijā un Baltijas valstīs it kā radot apdraudējumu Krievijai un Baltkrievijai.

Ticams, ka Krievija var aktivizēt mērķētas informācijas un psiholoģiskās operācijas, kā arī dezinformācijas kampaņas «Zapad-2025» aktīvās fāzes laikā, tajā skaitā pret mācībām «Namejs 2025».

Neatkarīgi no mācību «Zapad» norises, Krievijas un Baltkrievijas izlūkošanas un drošības dienestu radītais apdraudējums Latvijai ir nepārtraukts un mērķtiecīgs. Šo dienestu aktivitātes galvenokārt vērstas uz izlūkinformācijas iegūšanu par Latvijas aizsardzības sistēmu, lai nodrošinātu abu valstu politisko un militāro vadību ar lēmumu pieņemšanai nepieciešamajiem datiem, kā arī regulāri apgādātu bruņotos spēkus ar informāciju militāro operāciju plānošanai.

Galvenais izlūkošanas apdraudējuma avots Latvijai ir Krievijas un Baltkrievijas militārā izlūkošana (GRU), kas izmanto gan tehniskās iespējas no savas teritorijas, gan arī aģentūru Latvijas iekšienē. Mācību «Zapad» scenārijs kalpos kā platforma GRU aktivitātēm, tomēr būtisks to intensitātes pieaugums šobrīd nav prognozējams.

Vienlaikus jāuzsver, ka Krievijas specdienesti pastāvīgi ir iesaistīti jaunu sabotāžas un diversiju plānošanā Eiropā, bieži izmantojot trešo personu starpniecību. To apliecina virkne naidīgu aktivitāšu NATO un ES dalībvalstīs, kas konstatētas vismaz kopš 2024. gada sākuma, neatkarīgi no «Zapad» mācībām.

Sabiedrībai ir būtiska loma valsts drošības stiprināšanā. Ikviens tiek aicināts aktīvi iesaistīties apdraudējumu identificēšanā un nekavējoties ziņot par aizdomīgām personām vai aktivitātēm militāro objektu tuvumā, kā arī valsts aizsardzības mācību «Namejs 2025» norises vietās. Ziņot iespējams, izmantojot jebkuru ērtāko saziņas kanālu – Valsts policijai, valsts drošības iestādēm vai tuvākajai Nacionālo bruņoto spēku vienībai.